

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Wojciech Katner (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z powództwa R. K.

przeciwko J. H., Z. B. i M. M.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 listopada 2011 r.,

dwóch zażaleń pozwanych: M. M. oraz J. H.

na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie drugim wyroku

Sądu Apelacyjnego

z dnia 25 lutego 2011 r.,

1. oddała zażalenie M. M.,

2. odrzuca zażalenie J. H.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 25 lutego 2011 r. Sąd Apelacyjny:

1. oddalił apelację powoda R. K. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 26 marca 2010 r. oddalającego powództwo skierowane przeciwko J. H., M. M. i Z. B. o zadośćuczynienie i
2. nie obciążył powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zaskarżyli zażaleniami J. H. i M. M. zarzucając naruszenie art. 102 k.p.c. oraz art. 98 § 1 k.p.c. Żalący domagali się zmiany zaskarżonego postanowienia przez zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym w wysokości, odpowiednio, 3.617 zł J.H. oraz 2.700 zł M. M., ewentualnie uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania. Domagali się nadto zasądzenia na ich rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W odniesieniu do zażalenia pozwanego J. H.:

zażalenie zostało wniesione przez zawodowego pełnomocnika, skarżący domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia i zasądzenia kwoty 3.617 zł, tę też kwotę wskazał jako wartość przedmiotu zaskarżenia. Obliczona od wskazanej wartości przedmiotu zaskarżenia opłata stosunkowa należna od zażalenia wynosi, zgodnie z art. 13 ust. 1 w związku z art. 19 ust. 3 pkt 2 i art. 21 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.), 37 zł. Skarżący uiszczył opłatę w wysokości 30 zł (k. 688). Zażalenie opłacone kwotą niższą niż wynikająca z przepisów jest zażaleniem nieopłaconym.

Zgodnie z art.130² § 3 k.p.c. sąd odrzuca bez wezwania o uiszczenie opłaty pismo wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego środki odwoławcze lub środki zaskarżenia (apelację, zażalenie, skargę kasacyjną, skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, sprzeciw od wyroku zaocznego, zarzuty od nakazu zapłaty, skargę na orzeczenie

referendarza sądowego) podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia. Powołany przepis został co prawda uchylony z dniem 1 lipca 2009 r. (art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw Dz.U. z 2008r. Nr 234, poz.1571), jednakże zgodnie z art. 8 ust.1 tej ustawy, jej przepisy mają zastosowanie do postępowań wszczętych po dniu wejścia w życie ustawy. Zważywszy, że postępowanie w sprawie zostało wszczęte w dniu 18 października 2007 r., art.130² § 3 k.p.c. miał nadal w sprawie zastosowanie, co też oznacza, że zażalenie opłacone nienależycie podlegało odrzuceniu.

Mając przeto powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie powołanego art. 130² § 3 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 w związku z art. 398²¹ w związku z art. 370 i art. 373 w związku z art. 397 § 2 k.p.c. odrzucił zażalenie J. H..

Zażalenie M. M. podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przytoczony przepis urzeczywistnia zasadę słuszności, aczkolwiek jednocześnie stanowi odstępstwo od zasady odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 k.p.c.). Odwołanie się przez ustawodawcę, do pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych” daje sądowi prawo oceny, czy ma do czynienia z sytuacją uzasadniającą odstępstwo do zasady odpowiedzialności za wynik procesu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zwraca się uwagę, że stosując art. 102 k.p.c. sąd powinien przede wszystkim kierować się poczuciem własnej sprawiedliwości (por. np. postanowienie SN z dnia 27 stycznia 2010 r., II CZ 87/09, niepubl.; postanowienie SN z dnia 8 lipca 2009 r., II CZ 52/10, niepubl.), a kontrola sprawowana przez Sąd Najwyższy musi być ograniczona do zwalczania orzeczeń dotkniętych poważnym błędem (por. postanowienie SN z dnia 8 września 2010 r., II CZ 80/10, niepubl.).

Sąd odwoławczy wskazał przyczyny, dla których nie obciążył powoda kosztami procesu w postępowaniu apelacyjnym i w okolicznościach sprawy nie ma

dostatecznych podstaw do zakwestionowania tej argumentacji. Ponadto uwzględnić należy, że wytoczenie przez powoda powództwa o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę nastąpiło po trwającym wiele lat procesie karnym, zakończonym prawomocnym uniewinnieniem powoda. Sprawa karna toczyła się na skutek złożenia przez pozwanego J. H. zawiadomienia o popełnieniu przez powoda przestępstwa; wszyscy pozwani składali w procesie zeznania obciążające powoda. Z akt sprawy wynika ponadto, że powód cierpi na depresję; wyrok uniewinniający w sprawie karnej spowodował u niego nasilenie poczucia krzywdy. Ponadto z oświadczeń majątkowych składanych przez powoda w trakcie procesu wynikało, że znajduje się on w trudnej sytuacji materialnej.

Powyższe wskazuje, że nieobciążenie powoda kosztami procesu w postępowaniu apelacyjnym było usprawiedliwione.

Na marginesie można dodać, że żalący nie ma racji dowodząc, iż sąd może zastosować art. 102 k.p.c. jedynie w przypadku złożenia stosownego wniosku przez zainteresowaną stronę (por. m.in. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 22 kwietnia 2010 r., II CZ 12/10, niepubl.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.